

There are no translations available.

Матеріал надано в авторській редакції

Черник Вікторія

"Солодка візитка Нікополя"

Нарис

Багата Україна талантами, щедра на красу. У кожній області свої звичаї, обряди, пісні, ремесла. Все цеспоконвіку створювавнарод - дарував незрівнянну радість людям різних часів і поколінь. Із глибини віків тягнеться до нас кошовна ниточка, що в'яже між собою покоління. З давніх-давен на нашій землі збиралися великі торги – ярмарки. Гончарі й ложкарі, ткалі й вишивальниці, бондарі й столярі, стельмахи й кошикарі, кушніри й лимарі, соленики й дьогтярі, бублейниці й кравці продавали на ярмарках свої вироби. Кожний купував те, що не міг зробити сам. Казенне містечко Нікополь, де ще наприкінці XVIII століття регулярно проводилися багатолюдні ярмарки, також могло похвалитися цілою низкою місцевих товарів, придбати які приїжджали купці з інших губерній. У другій половині XIX - на початку XX століття трійку найбільш відомих місцевих товарів становили нікопольська риба, нікопольське пиво та нікопольські пряники.

1865 рік для селян Катеринославської губернії видався успішним. Вже четвертий рік поспіль вони почували себе господарями на своїй землі. З ранку до пізнього вечора поралися по господарству. Навесні засівали свої ниви, щоб восени отримати від матінки-землі щедрий врожай. Старалися всі, адже у жовтні кожний господар мріяв побувати на Дмитрівському ярмарку, що проходив у містечку Нікополі. Цьогоріч ярмарок мав відбутися 26 жовтня.

Сім'я Омелька Кучерявого почала готуватися до ярмарку заздалегідь. Господар полагодив воза (для цього накликав кума, умілого стельмаха). Дружина Омелька Текля перебрала всю одіж у скрині, відклавши на ярмарок новеньку сукню, чобітки, очіпок. Ох,

як буде вона повагом походжати по ярмарку, вихваляючи себе і свій товар. А продати у Кучерявих було що! Але найголовніше, за чим їхав Омелько на ярмарок, так це за солодощами для діточок. І де взявся кум зі своїми розповідями про неймовірної смакоти пряники, які продають на ярмарку, і які (пряники) буцімто не поступаються славнозвісним тульським. Ходили чутки, що за саме за пряниками прибуде до Нікополю з Курської губернії знаний купець Нікіфор Драгунцов.*

І коли все було приготовано до ярмарку, господарі полягали спати. Уві сні Кучеряві вже ярмаркували...

Осінній день 26 жовтня 1865 року видався ясним та погожим. І хоча Бабіне літо вже проминуло, в повітрі відчувались його подихи. Вже п'яту годину Кучеряві на Дмитрівському ярмарку. Спродали своїх двох підсвинків, діжечку меду, лантух горіхів, цеберко сушених груш. Час йти за пряниками, бо тут ще й чутки поповзли, що заїзний купець закупив їх аж два пуди.

Ці солодощі враз впали в око Кучерявому. Немов живі, «зайці», «лисиці», «лебеді» і навіть «ангелочки з крильми» милували око покупців.

- Візьму по одному кожного. І ще по одному на різдвяну ялинку, - подумав Омелько.

А рука вже пірнула в карман за червонцем. Поклавши в торбинку смаколики, чоловік почимчикував до своєї господині, яка вже спродалась і чекала чоловіка.

*Нікіфор Драгунцов був досвідченим купцем, рід якого сильно піднявся за часів правління Катерини II, яка видала в 1785 році купецтву жалувану грамоту, згідно з якою представники цього стану були розділені на гільдії. До II-ї гільдії відносилися купці, які володіли капіталом від 5 до 10 тисяч рублів. Вони одержували право оптової та роздрібною торгівлі в усіх губерніях, а купці I-ї гільдії могли також вести оптову торгівлю і за кордоном, мати свої заводи і фабрики. Безумовно, Нікіфор Драгунцов, який відвідував багато ярмарок, чудово розбирався в торговій кон'юнктурі того часу. У Нікополь для закупівлі великої партії пряників він зазвичай приїжджав восени, коли були вже відомі ціни на хліб, і проходив Дмитрівський ярмарок.

Швидко сплинув час ярмаркування. Задоволені і трішки заморені Кучеряві поверталися додому. І вже мріяли, як на різдвяній ялинці їхні діточки знайдуть для себе такі бажані солодкі подарунки: Степанко-«зайця», Андрійко-«лисичку», Федько-«філіна», а Даринка, наймолодшенька, -«ангелочка».

А потім настали революція та громадянська війна, різдвяну ялинку з пряниками заборонили, назвавши їх «пережитками проклятого царизму». А після революції деякий час було не до пряників. Але за часів Непу вони з'явилися знову. Проте звучні пряникові назви замінили на "Комсомольські" і "Комісарські". У 1936 році ялинку вирішили повернути, правда, перейменувавши її в новорічну, але, на жаль, вже без пряників.

Але дива іноді все ж відбуваються, якщо щиро повірити в них! Завдяки чарівним рукам майстрів все сталося як у чарівній казці: нікопольський пряник відродився з небуття! Після майже столітнього забуття смачні нікопольські пряники знову наповняють наші будинки своїм незрівняним ароматом, прикрашають святковий стіл і стають прекрасним подарунком. Місцеві кондитери виготовляють пряники у формі скіфської пекторалі, герба Нікополя, квітів, метеликів, тварин і птахів, відображаючи таким чином неповторну історію своєї рідної землі. Отже, історія нікопольського пряника, якому в 2017 році виповниться 165 років, продовжується. Тож нехай на довгі-довгі роки нікопольські пряники стануть своєрідною візиткою славетного міста і всієї України!